

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Homiliarium Pauli Diaconi - Cod. Aug. perg. 29

Paulus <Diaconus>

[S.l.], [3. Drittel des 9. Jh.]

Bl. 76-83

[urn:nbn:de:bsz:31-20440](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-20440)

semper ad dō patre glori
 am meminissent . . . Verū
 populi quasi carnales adhuc
 antiae fragilis audita di
 timentes ceciderunt in fa
 . . . Dñs autem quasi puer
 omnia magister uerbo simul
 et tactu consolatur et erigit
 descenditibus inquit illis de
 te praecepit ih̄s dicens. Ne
 si dixeritis uisionem donec fi
 hominis amot uis resurget
 nem offensaē suae maiestatis
 tempus taceri praecepit. Nesi
 am uulgaretur in populos aut
 ensationem passionis illius. Ide
 ali principibus repugnando im
 trent. Et sic humanae salutis
 et uis qui per sanguinem eius erat
 uis retardaretur. Aut certe
 qui eandem uisionem adhaerentes
 didissent. uiso crucis obprobrio
 delazerentur. Oportum
 uitem completa passione resur
 tione. Et ascensione eius in cae
 repletis spū scō apostolis prae
 ata est. Quatenus omnes qui sa
 mentis eius initiari uoluissent.
 n solum effectum resurrectionis
 dere. sed etiam modum eius dem
 rrectionis. ab his qui uidebant
 sent ediscere. Nec non et

partiter credendam. amandamque
 praedicarent. Exposita lectione
 dominicae transfigurationis. ad nos
 tram fratres carissimi conscientiam
 reuertamur. Et sic dñi gloriam uide
 re delectat. transitis carnalibus de
 sideris. subeamus in montem uir tu
 tum. Si ad uestimenta dñi can
 didissima pertinere uolumus
 mundemus nos ab omni inquinamen
 to carnis et sp̄s. perficientes sc̄ifi
 cationem in timore dñi. Si uocem
 dñi patris audire. si consubstantialis.
 eius filii maiestatem desideramus
 intueri. studeamus solliciti. peruer
 sa et in utilia mortalium uerba de
 clinare. Studeamus ad super
 uacuis saeculi fallentis. oculos auer
 tere. spectaculis. quatenus resurrec
 tionis nostrae gloria coruscante. Et
 ipsi quidem quae modo nequi
 magnalia nostri conditoris uidere
 simul et dicere mereamur.
 Prestante ipso qui uiuit et regnat
 cum patre in unitate sp̄s sc̄i. d̄s per
 omnia saecula saeculorum. amen.

Ixxxviii **DOMINI IN QUADRAGESIMA
 SERMO BEATI IOHANNIS**

IPSI DE IOSEPH.

MITUR A IACOB PATRE SCISSIMO
 IOSEPH SC̄I. ET FRATRES QUI SALU
 TEM PATRIS AD ILLOS. ET IPSORUM

pudicitia et castitate uestitus. Fugit relictis uestibus innocentia qua uicerat rector. Et cui impudica mulier indumenta detraherat. Eius scitatis ipsa tegebat. Habe tu detestanda mulier uestimenta quae tenes. habe exutias quas in argumentum defensionis false tulisti. Habe apud te testimonium pudici uictoris. Confinge falsa calumnias pectore marito persuade. Conscientiam tuam non fallis. qua superatam te ab innocente cognoscis. Laetabatur interea Ioseph pudicitiae perfecisse bellum. per egisse castitatis proelium. pugnam innocentiae superasse. In qua pugna lasciuia uincitur. calcatur peccata. Omnis in pudicitia deturcatur. Triumphat castitas. Integritas gaudet. uictrix innocentia conlaetatur. Sed postquam maritus aduenit detestanda mulier quam libido nuper in perniciem innocentis accenderat. In eius mox accusationem exsurgit. Gestabat namque in facie deterrima mulier. dubios et ancipites uultus. Et alterna coloris intentio. rubor pallori commixtus. diuersos mentis aestus. uerbis tremantibus praeferebat. Ut uideres et conscientiam uicti facinoris aperiri. Et innocenti accusationem rabido furore aptari. Eninquit quem nobis seruum intuleras. Encui

uniuersam domum Et omnia tua gubernanda credideras. hic mei pudoris latro. hic pudicitiae hostis. hic castitatis exitus praedo. quem uix luctando expulsi. uociferando carui. pugnando deuici. Putauit me quoque sibi negandam non esse. cui totum quicquid possides tradidisti. Tunc maritus furias in se incestu transfert mulieris. Tunc inflammatur insania. Tunc saeuitia excitatur. Uix ab iniuria abstinet manus. uix sese regit. uix cohibet. meditatatur conuenientia sceleri tanto supplicia. Optinet apud eum falsitas. ueritas praemittitur. Incustodiam innocens quia reus esse noluit religatur. Cur in innocentem grassaris in portuna temptatio. Cur appetis iustum. Cur semper sequeris. Ioseph enim innocentia reus est. non culpa. Castitate non adulterio offendit. Custodiam pudoris non uiolati hostis est. Uim passus est ipse. non fecit. Iniuriam accepit non introgaut. Peccauit quia peccare noluit. non quia peccauit. Quin immo poenam meruit. quia peccare pertumuit. Est licet in carcerem iustus. Coniciatur in uindicta. Incustodiam religetur. Iniuria iniuriosi est non innocentis. Poena laedentis est. non lesi.

Supplium simerui patior: si non me
 rui ille patitur qui interrogauit.
 Reum peccatum non poena castigat.
 Spectat suum supplicium. qui
 quod patitur non meretur. Sine
 poena torquetur. qui interim
 quod meretur non patitur. Adeo
 tormentum quid interrogas pateris.
 Quod tribuis sentis. quod inferis
 ipse torqueris. Nec ulla tibi sola
 cia poterunt subuenire. nisi iustum
 a poena uolueris reuocare. In te
 rea ioseph in carcerem traditur.
 In custodia religatur. exultat et
 gaudet. Exultat inquam uic
 tor et liber. exultat domesticam
 calcasse calumniam. Exultat pu
 dicitiae obtinuisse uictoriam.
 Licet in carcere morari in lesum.
 quem lasciuia mulier fecerat reum.
 Licet hic sine periculo deuersari.
 quod apud suos non licuit domi.
 Fit ioseph in custodia tutus. in carce
 ris loco securus. Domi cum ca
 lumnia non numquam aptatur. In
 custodia innocenti securitas inueni
 tur. In carcere enim nullus
 appetitur. nullus alieno crimine
 oneratur. Innocens istuc tempus
 expectat reus iudicium. Nec alie
 na quemquam opprimunt crimina.
 Quia nec bona malis. nec mala bo
 nis deputantur aliena. Introit
 custodiam ioseph sanctissimus. uisitor

magis quam reus. prouisor non so
 cius. medicus non egrotus. Adeo
 fit cunctorum praepositus. fit pro
 uident omnibus solus. fit in reorum
 solacium procuratus. Gaude in
 nocentia et exulta. gaude inquam
 quia ubique inlesa es. ubique secu
 ra. Si temptaris proficis. Si
 humiliaris erigeris. Si pugnas uincis.
 Si occideris coronaris. Tu in seruitu
 te libera es. In periculo tuta. In cus
 todia laeta. Tibi omnis reatus ad
 dicitur. tibi uersa malitia sub
 iugatur. Te potentes honorant.
 suscipiunt principes. magnati exqui
 runt. Etiam illi te non numquam
 desiderant. qui impugnant. Tibi
 boni parent. mali inuident. Zelant
 aemuli. Inimici succumbunt. pec
 unquam poteris uictrix. n. n. esse.
 Etiam sibi inter homines iudex ius
 tus defuerit.

**LXXXVI. ITĒ EIUSDĒ IOHANNIS EPĪ
 DE CONFESSIO NE PECCATI.**

Confitemini dño qm̄ bonus est.
 Sp̄s sc̄s. medellam purgan
 di facinoris. Et curam ad
 missi delicti optulit. dum qualiter
 iram dī placaremus ostendit.
 Non uult peccatoribus inferre un
 dictam. qui dare quaerit confiten
 tibus ueniam. Non enim uult iras
 ci qui praesunt. Sanitati con salu
 qui medicinam uulneribus suggerit.

multitudo maxima sequebatur
 quae doctrinae sanationis. et
 resurrectionis. Deo caelestis munera
 summi perciperet. Quia pri
 usquam dñs in carne appareret.
 sola illi gens iudea sequebatur
 credendo. Postquam uero
 per incarnationis suae dispensatio
 nem. fluctus uitae corruptibilis
 adit. calcuit. transit. maxima
 mox eum multitudo credentium.
 secuta est nationum spiritaliter
 infirma sanari. ac satiari desiderans.
 Et cum psalmista de praecans.
 Dñe ad te confugi. doceme facere
 et uoluntatem tuam. miserere
 tibi dñe. quoniam infirmus sum. sa
 na me dñe. quoniam conturbata sum
 ossa mea. Et iterum de perci
 piendis a beo uitae perpetuae
 admonuit confisa. Dñs inquit
 pasce me. Et nihil mihi de erit
 in loco pascuae. ibi me collocauit.
 Quod autem subiens in montem ih̄s
 ibi se debat. cum discipulis suis. sed
 ueniente ad eum multitudine des
 cendit. atque hanc inferioribus
 reficit. Quam in inferioribus paulo
 ante curauerat. nequaquam frus
 tra factum credamus. sed ad signi
 ficandum in r̄face. quia doctrina
 et charisma sua dñs. iuxta per
 cipientium capacitatem distribuit.
 Infirmitas quidem adhuc mentibus

ac paruulis spū. simpliciora credens
 sacramenta. Celsioribus autē
 quibusque et perfectioribus sen
 su. secretiora suae maiestatis archa
 na referans. artiora deuotae con
 uersationis itinera suggerens. Et al
 tiora praemiorum caelestium dona
 promittens. Denique cuiusdam
 certanti quid faciens uitam aeter
 nam possideret. Quasi inferius
 adhuc posito. communia suae dona
 largitas impendit. dicens.
 Non occides. non moechaberis. non
 fur tuum facies. non falsum testimoni
 um dices. honora patrem tuum et
 matrem. Cui post modum mare
 ra quaerenti. Et uelut admonem
 uir tutum accedere cupienti.
 Suis inquit. perfectus esse. uade
 uende quae habes. et da pauperibus.
 et habebis thesaurum in caelo. et ue
 ni sequere me. Cuius discrecio
 nem moderaminis. Non per se solum
 dñs in carne docens exhibuit. Uerū
 nunc quoque per uerbi sui ministros
 exhibere non cessat. Unde de eis
 dem sub unius boni serui persona
 testatur. quia dare debeant con
 seruis in tempore critici mensuram.
 Id est pro captu audientium. oport
 une et mensuratae uerbi clapes
 suggerere. Quod uero propin
 quante pascha. dñs turbas docet.
 sanat. et reficit. Possunt ita

monita comitens
 & apertiora

17.
 II.
 1.

83 r

in die lumbis et
 dicitur asperio in
 iacna utique facit
 flet in corde ut tra
 in on scariochis
 i dicitur cipator in
 edo exiit et addidit
 iacna. Exponit uos
 iocuratur de ma q
 adsumptat hunc
 mme norat accer
 e potestac. Utece
 nomine qe de uer
 illius praecepta ar
 anto magni sumus
 omnibus. Homo
 erus qui hominum
 a clauare. per homi
 que ab hominibus po
 Dicitur uerit
 it pater in mas is
 it. et addidit redit
 dicitur diabolus in
 de iadae ut trade

ferebat quia omnia ded
 iacna utique facit
 tradens in ma. Exponit uos
 eras exiit et addidit omnibus
 quae uelle facit in malum q
 in ma. Exponit uos
 Scilicet quia per hu
 in ma. Exponit uos
 in ma. Exponit uos

719
83v

83v
 Aug. M.
 In. 1720. 1721.
 carnis et animae
 sine qua ad conse
 rationem non potest in
 quis haec audien
 dum feruore cor
 Dne non tantum
 manus et caput
 Quia iam te docent
 lauando pedes me
 mundare significa
 des sed et manus et
 dum offero qui
 sed etiam actu uisu
 gustu olfactu et
 committere quae
 meo non ambigo
 amatori quid resp
 quomodo hunc act
 in face lauacionis
 ceo audiamus. Q
 qui non indiget ni
 sed est mundus carnis
 denuntiat quod la
 illa remissionem e
 rum designare. Ne
 que seruel. in. 1720. 1721.
 sed illam partem quae in
 fidem
 lum reatit. In. 1720. 1721.
 ponuntur. condia. et. gratia
 mandantur. Pedes. et. qui
 bus in. 1720. 1721.
 ded que. et. gratia
 sicut. et. gratia
 are neque. qui. In. 1720. 1721.

Einband ausgebessert 1937
s. Ankerungsliste 1936 ff.
S. 10

Einband renoviert 1965
v. R.K.